

ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

The Professional Aspect Of Administrators In Nakhon Si Thammarat Primary Educational  
Service Area Office 3

วันวดี กุ้เมือง\*

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระยุทธ ชาคะกาญจน์\*\*

รองศาสตราจารย์ ดร. ปัญญา เลิศไกร\*\*\*

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 2) เพื่อเปรียบเทียบความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา

### ผลการวิจัย

1. ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก( $\bar{X} = 4.44$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านการเป็นผู้นำด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร และอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน คือ การเป็นผู้นำด้านสังคม และชุมชน การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรม การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ และการเป็นผู้นำด้านวิชาการ

2. ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ

\*นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

\*\*ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

\*\*\*กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

## ABSTRACT

The purposes of this research were (1) to study the Professional Aspect of Administrators in Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3. (2) to compare the Professional Aspect of Administrators in Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3. As classified by school size. The samples were 152 administrators in Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3. The stratified random sampling technique was used to select the samples. The instrument was the rating - scale questionnaires. The statistic used for analyzing the data were percentage, frequency, mean, standard deviation, and F-test.

The result were as follow :

1. The Professional Aspect of Administrators in Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3 was totally rated at high level with the mean of 4.44 .
2. The comparisons of the professional Aspect of Administrators in Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 3. The respondents from different school sizes had different opinions in overall aspect with the statistical significance at .05 level.

**Keywords :** The Professional Aspect of Administrators

## บทนำ

การศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือ หรือกระบวนการสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความสามารถ รวมทั้งพฤติกรรมต่างๆ ของคน โลกในยุคปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นที่แต่ละประเทศต้องเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการ

เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และเตรียมความพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายดังกล่าว คุณภาพของคนเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคน จึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยจะต้องจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ให้เป็นคนที่มีรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตัวเอง มีคุณธรรมจริยธรรม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อเป็นพลังสร้างสรรค์ในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

จะเห็นได้ว่ารัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างมาก เพราะเป็นกลไกขับเคลื่อนในการพัฒนาคน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ เพื่อให้การศึกษามีการขับเคลื่อนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ผู้บริหารซึ่งถือเป็นบุคคลสำคัญในการทำการเปลี่ยนแปลงให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายการศึกษา ประกอบกับ หมวดที่ 7 มาตรา 53 ได้กำหนดให้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีใบประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อรองรับการบริหารเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้ ชีระ รุญเจริญ (2550,34) กล่าวไว้ว่าการบริหารกิจการใดๆ ที่เกี่ยวกับสาธารณประโยชน์ในยุคโลกาภิวัตน์ จำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพ จึงจะดำเนินธุรกิจต่างๆ ไปด้วยดี และบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้บริหารองค์กรจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ การบริหารกิจการทุกกิจการไม่ว่าจะเป็นขนาดเล็กหรือใหญ่ ล้วนแต่ต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพ นั่นหมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ จึงจะสามารถเป็นผู้นำการปฏิรูปที่มีประสิทธิภาพ

ประเทศไทยกำลังอยู่ในยุคของการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่ 2 และเป็นเรื่อง

เร่งด่วน จุดเน้นในการดำเนินตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเรื่อง 1)การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ เน้นการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตลอดชีวิต ให้ผู้เรียนใฝ่รู้ ใฝ่ดี ด้วยวิธีการต่างๆ 2)การพัฒนาคุณภาพผู้บริหาร ครูและบุคลากรยุคใหม่ 3) การพัฒนาสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ใหม่ 4) การพัฒนาการบริหารจัดการใหม่ ความสำเร็จของการปฏิรูปการศึกษาจึงอยู่ที่สถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติ และบุคคลที่จะบันดาลให้เกิดความสำเร็จ คือผู้บริหารสถานศึกษา ด้วยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นที่จะพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพ (สุพล วังสินธ์,2545,29) คือ จะต้อง มีคุณลักษณะ มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ มีคุณธรรม จริยธรรม โดยกำหนดคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพที่สำคัญไว้ 6 ประการ คือ 1) การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม 2) การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ 3) การเป็นผู้นำด้านวิชาการ 4) การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ 5) การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน 6) การเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร (สถาบันพัฒนาผู้บริหาร 2540,60) ซึ่งสอดคล้องกับ อุทัย บุญประเสริฐ (2549,69) ได้กล่าวถึง ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพที่สำคัญ มีความสามารถในการเชิงวิชาการที่เป็นที่ยอมรับของคนในวงการบริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องโดยทั่วไปกับงานการศึกษา

ของสถานศึกษา ความเป็นคนซื่อสัตย์สุจริต และยุติธรรม การเป็นผู้มีวิสัยทัศน์เห็นการณ์ไกลมองอนาคตขององค์กรและมองข้างหน้าเป็นหลัก ความรู้ความเข้าใจในการปฏิรูปการศึกษา ความสามารถในการบริหารจัดการ ความรู้เข้าใจเรื่องหลักสูตร ศาสตร์การสอน รูปแบบการเรียนการสอน ความรู้และความสามารถทางด้านเทคโนโลยีในระดับที่เพียงพอ ความสามารถในการแสวงหาทุน แหล่งทุนและการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและการเป็นผู้มีจิตสำนึกต่อการอนุรักษ์ศิลปและวัฒนธรรมไทย การเป็นผู้บริหารมืออาชีพจึงต้องมีการฝึกฝนอบรมและทำอย่างสม่ำเสมอในการเรียนรู้ทุกเรื่องทำให้เกิดเป็นศาสตร์ อีกทั้งยังมีการพัฒนาและวิจัยอย่างต่อเนื่อง ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาการศึกษา

ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา จึงเล็งเห็นถึงความสำคัญในการเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ มีความตระหนักให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 เป็นผู้บริหารมืออาชีพใน 6 ด้าน คือ 1) การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม 2) การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ 3) การเป็นผู้นำด้านวิชาการ 4) การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ 5) การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน

6) การเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร เพื่อที่จะขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่ 2 สู่ความสำเร็จ จึงได้ทำการศึกษา ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ว่ามีความเป็นผู้บริหารมืออาชีพใน 6 ด้าน มากน้อยเพียงใด และเปรียบเทียบความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก มีความแตกต่างกันหรือไม่ เพื่อที่จะให้ผู้บริหารสถานศึกษานำข้อมูลไปปรับปรุงพัฒนาตนเองและใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาผู้บริหารและการศึกษาต่อไป

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

2. เพื่อเปรียบเทียบความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ตามขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกัน

### สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช

เขต 3 ที่ขนาดโรงเรียนต่างกันมีความเป็นมือ  
อาชีพแตกต่างกัน

### ประโยชน์ของการวิจัย

1. ผลการวิจัยสามารถนำมาใช้ในการ  
พัฒนาองค์กรและนำไปใช้ในการพัฒนางาน  
ของผู้บริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับ  
ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา  
นำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้บริหาร  
สถานศึกษาให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพ

### นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง ผู้บริหาร  
ที่ทำงานในสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีความรู้  
ความสามารถ ความตั้งใจจริงในการทำงาน  
ให้เกิดผลดีที่สุด มีความเชี่ยวชาญและมี  
ความรู้ลึกในด้านการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย  
คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามือ  
อาชีพที่สำคัญไว้ 6 ประการ คือ 1) การเป็น  
ผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม 2) การเป็นผู้นำ  
ด้านการจัดระบบ 3) การเป็นผู้นำด้านวิชาการ  
4) การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ 5) การ  
เป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน 6) การเป็นผู้นำ  
การพัฒนาดตนเองในเชิงบริหาร

2. การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม  
หมายถึงการเป็นแบบอย่างที่ดีโดยยึดหลัก  
คุณธรรม จริยธรรม บริหารบุคคลตาม  
แนวคิดของศาสนา การจัดการภูมิปัญญาไทย  
มีความหนักแน่นไม่หวั่นไหว มีความซื่อสัตย์

สุจริตมีความยุติธรรม มีความเสียสละ มี  
ความจริงใจต่อผู้ร่วมงาน มีความเมตตาต่อ  
ผู้ร่วมงานและผู้อื่น รู้จักให้อภัย ไม่มีจิตใจ  
อาฆาตพยาบาท มีความอดทนและเยือกเย็น  
ต่อคำพูดที่ขัดแย้งหรือไม่เป็นมิตร รู้จักถนอม  
น้ำใจกับผู้ร่วมงาน ไม่เอาโรคเอาเปรียบ  
ผู้ร่วมงาน ไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัว ไม่เกี่ยวข้อง  
กับอบายมุข สิ่งเสพติด และเป็นผู้อุทิศตน  
ให้กับสถานศึกษา

3. การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ  
หมายถึงการบริหารพัฒนาองค์กรแห่งการ  
เรียนรู้ การจัดและใช้ระบบสารสนเทศและ  
การสื่อสาร การจัดระบบเครือข่าย พัฒนา  
คุณภาพการศึกษาและบริหารจัดการ  
สิ่งแวดล้อมทั้งระบบ

4. การเป็นผู้นำด้านวิชาการ  
หมายถึงการเป็นผู้ริเริ่ม เป็นผู้สร้างองค์  
ความรู้ใหม่ เป็นผู้สร้างสรรค์วิชาการมากกว่า  
เป็นผู้บริโภควิชาการ มีความสำนึกใน  
วิชาการ เน้นการค้นคว้าวิจัยเพื่อสร้างความรู้  
แล้วนำความรู้ที่เกิดขึ้นไปสอน ไปบริการ  
วิชาการแก่สังคม ต้องเป็นผู้นำและต้อง  
ปกครองดูแลนักวิชาการ เป็นผู้นำในการ  
พัฒนาหลักสูตร พัฒนารูปแบบกระบวนการ  
เรียนรู้ พัฒนาครู การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ  
และการประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

5. การเป็นผู้นำด้านการบริหาร  
จัดการ หมายถึงการบริหารจัดการวางแผน  
กลยุทธ์ เป็นการวางแผนเพื่อนำองค์กรไปสู่  
ภาพลักษณ์ใหม่ ก้าวสู่วิสัยทัศน์ที่ต้องการใน

อนาคต การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลง การบริหารความขัดแย้ง การบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และมีเทคนิคการบริหารจัดการแนวใหม่

6. การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน หมายถึง การบริหารจัดการโรงเรียน เพื่อชุมชนและสังคม บริหารในบริบทที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในสังคม

7. การเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร หมายถึง การพัฒนาตนเองเพื่อเป็นผู้บริหารมืออาชีพ มีความสามารถในการใช้ศิลปะในการบริหาร มาพัฒนาการบริหารงานด้านต่างๆภายในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ

8. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3

9. ขนาดของโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง ขนาดของสถานศึกษาซึ่งแบ่งตามการจัดสรรงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น 3 ขนาด คือ

9.1 โรงเรียนขนาดใหญ่ คือ โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 301 คนขึ้นไป

9.2 โรงเรียนขนาดกลาง คือ โรงเรียนที่มีนักเรียน 121 -300 คน

9.3 โรงเรียนขนาดเล็ก คือ โรงเรียนที่มีนักเรียน 120 คน ลงมา

10. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 3 หมายถึงสำนักงานที่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด ซึ่งประกอบด้วย 6 อำเภอ คือ อำเภอหัวไทร อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอชะอวด อำเภอปากพนัง อำเภอเชียรใหญ่และอำเภอจุฬาภรณ์

## วิธีดำเนินการวิจัย

### ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ปีการศึกษา 2554 จำนวนผู้บริหาร 250 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ 12 คน ขนาดกลาง 86 คน และขนาดเล็ก 152 คน

### กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ปีการศึกษา 2554 จำนวนผู้บริหาร 250 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Krecie and Morgan แล้วสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนของผู้บริหารสถานศึกษาตามขนาดของโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 152 คน

## เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะ เป็นแบบสำรวจรายการ(Check List) โดยถามเกี่ยวกับขนาดของโรงเรียน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ในกรอบของความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารใน 6 ด้านได้แก่ การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรม 10 ข้อการเป็นผู้นำด้านการจัดการ 10 ข้อ การเป็นผู้นำด้านวิชาการ 10 ข้อ การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ 10 ข้อ การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน 10 ข้อ และการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร 10 ข้อ รวมทั้งหมด 60 ข้อ

## การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

### 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ

แบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลระดับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐานเป็นรายข้อและโดยรวม แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ของเบสท์

3. เปรียบเทียบความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครศรีธรรมราชเขต 3 ตามขนาดของโรงเรียน คือโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก ด้วยการทดสอบ F-test เมื่อ พบความแตกต่างทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe

## สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ระดับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ใน 6 ด้านคือ ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรม การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ การเป็นผู้นำด้านวิชาการ การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน และการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ ด้านการเป็นผู้นำด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร และอยู่ในระดับมาก 5 ด้าน คือ การเป็นผู้นำด้านสังคม และชุมชน การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรม การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ และการเป็นผู้นำด้านวิชาการ ตามลำดับ

1. ด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรม ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก

ที่สุด 4 ข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรก ได้แก่ มีความเสียสละเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน มีความยุติธรรมและวางตัวเป็นกลางอย่างสม่ำเสมอ เป็นผู้อุทิศตน อุทิศเวลาให้กับสถานศึกษา และ รู้จักถนอมน้ำใจ ไม่เอาเริดเอาเปรียบผู้อื่น และอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรก ได้แก่ มีความหนักแน่นไม่หุบเขาหรือเชื่อคนง่าย มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองต่อหน้าที่และต่อผู้อื่น ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ รู้จักให้อภัยไม่คิดพยาบาท อาฆาตแค้น มีความเป็นกัลยาณมิตรต่อเพื่อนร่วมงานและบุคคลอื่นและอันดับสุดท้าย ได้แก่ มีความอดทนเยือกเย็นต่อคำพูดที่ขัดแย้ง

## 2. ด้านการเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ

ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรก ได้แก่ จัดระบบเครือข่ายอย่างสร้างสรรค์เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษารองลงมา ได้แก่ จัดระบบองค์กรแห่งการเรียนรู้เป็นระบบเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน มีระบบและกลไกการพัฒนาการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม และมีความเป็นผู้นำในด้านการจัดระบบที่มีประสิทธิภาพ

## 3. ด้านการเป็นผู้นำด้านวิชาการ

ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 10 ข้อ

## 4. ด้านการเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ

ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรก ได้แก่ มีความสามารถในการวางแผนและกำหนดงานตามนโยบายรองลงมา ได้แก่ มีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ

## 5. ด้านการเป็นผู้นำด้านสังคม และชุมชน

ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

## 6. ด้านการเป็นผู้นำด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร

ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรก ได้แก่



สามารถนำหลักการบริหารจัดการสู่การปฏิบัติ รองลงมาได้แก่ นำหลักการบริหารใหม่ๆมาพัฒนางาน และอันดับสุดท้ายในระดับมากที่สุด คือ เข้าร่วมประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการด้านการบริหารองค์การแนวใหม่ในรูปแบบต่างๆ และอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย อันดับแรก ได้แก่ ศึกษาหาความรู้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รองลงมาได้แก่ สร้างและปลูกฝังความคิดใหม่ๆเข้าสู่ระบบการทำงานขององค์กร ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล

**ตอนที่ 2** สรุปผลการเปรียบเทียบระดับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นมีความจำเป็นต้องศึกษาเปรียบเทียบรายคู่ซึ่งผลการเปรียบเทียบระดับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน เป็นรายคู่ ดังนี้

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต

3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง มีเป็นผู้บริหารมืออาชีพความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 แต่ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดเล็ก มีความเป็นผู้บริหารมืออาชีพไม่แตกต่างกัน

### อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่าความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมทั้ง 6 ด้านคือด้านการเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ การเป็นผู้นำด้านวิชาการ การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน และการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร อยู่ในระดับมาก

การวิจัยครั้งนี้ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร ในระดับมากที่สุด เพราะผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร คือ ผู้บริหารที่ศึกษาหาความรู้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สามารถนำหลักการบริหารจัดการสู่การ

ปฏิบัติ นำหลักการบริหารใหม่ๆมาพัฒนา  
งาน สามารถสร้างความศรัทธาในเชิง  
บริหารเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย ยอมรับ  
ความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล มีการ  
สร้างและปลูกฝังความคิดใหม่ๆเข้าสู่ระบบ  
การทำงานขององค์กร มีความเป็นผู้นำด้าน  
การพัฒนางานการบริหาร พัฒนาตนเองด้าน  
การศึกษาให้สอดคล้องกับการบริหารงาน  
ตามบริบทขององค์กร

2. ผลการเปรียบเทียบความเป็น  
ผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา  
ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 เมื่อ  
จำแนกความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของ  
ผู้บริหารสถานศึกษา ตามขนาดของโรงเรียน  
แตกต่างกัน คือ โรงเรียนขนาดใหญ่  
โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก  
พบว่าความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของ  
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต  
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช  
เขต 3 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมี  
นัยสำคัญทางสถิติ ผู้บริหารโรงเรียน  
เอกชนตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู  
โรงเรียนเอกชนชั้นพื้นฐานในจังหวัด  
นครศรีธรรมราช พบว่า ผลการเปรียบเทียบ  
เรื่อง ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของ  
ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนตามความคิดเห็น  
ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนชั้นพื้นฐานใน  
จังหวัดนครศรีธรรมราช ในโรงเรียนขนาด

ใหญ่และผู้บริหารโรงเรียนเอกชนขนาดเล็ก  
โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

### ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหารมืออาชีพควรรู้จักการ  
เพิ่มคุณค่าให้แก่ตัวเอง โดยการปรับปรุงและ  
พัฒนาตนเองให้มีคุณค่ามากขึ้น เพื่อสร้าง  
ภาพลักษณ์ (Image) ของตนเองให้เป็นผู้ที่น่าที่  
ทำให้ผู้อื่นเชื่อมั่นได้

2. ควรจัดให้มีการสัมมนาผู้บริหาร  
สถานศึกษาโดยฝึกอบรมหรือพัฒนาผู้บริหาร  
สถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ  
ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพในด้านต่างๆ  
เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปรับปรุงและ  
พัฒนาพฤติกรรมผู้นำของตนให้เหมาะสม  
ส่งผลต่อการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ  
และประสิทธิผลต่อไป

### ข้อเสนอแนะเชิงการบริหาร

1. ผู้บริหารควรเป็นผู้นำที่มี  
คุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเกิดจากการที่  
ผู้บริหารสถานศึกษานำหลักธรรมมาปฏิบัติ  
จนเป็นอุปนิสัยติดตัว จากคุณธรรม จริยธรรม  
ของผู้บริหารสถานศึกษาดังกล่าวเมื่อ  
ประพฤติปฏิบัติได้มากเท่าใดจะนำมาสู่ความ  
เป็นผู้บริหารสถานศึกษาเป็นมืออาชีพมาก  
เท่านั้น

2. ผู้บริหารควรเป็นผู้นำด้านการ  
จัดระบบงาน มีการพัฒนาองค์กรแห่งการ  
เรียนรู้ซึ่งเป็นองค์กรที่ประกอบด้วย  
บุคลากรทุกระดับที่ใฝ่เรียนรู้ พัฒนาตนเอง  
อย่างต่อเนื่อง กระทั่งเกิดการเรียนรู้ ตลอด

ชีวิตร่วมกันทั่วทั้งองค์กรเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ได้รับความรู้ใหม่ๆ ได้อย่างถูกต้องอันส่งผลให้เกิดการพัฒนาองค์กรที่มีประสิทธิภาพ

3. ผู้บริหารควรเป็นผู้นำด้านวิชาการ ซึ่งผู้บริหารการศึกษา ทุกคนควรจะรับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการ เป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษาทุกแห่งคือการให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครูให้คำแนะนำครู และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน

4. ผู้บริหารควรเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ คือ เป็นผู้อำนวยการความสะอาด การเป็นผู้นำและสนับสนุน เป็นผู้นำนวัตกรรม เข้าสู่โรงเรียนและเป็น ผู้ผลักดันการปฏิรูปการศึกษาให้ก้าวหน้า ผู้บริหารมักเป็นผู้ริเริ่มบุกเบิกในการพัฒนา งานตามพันธกิจ (Mission) ของโรงเรียนถ้า การบริหารดีก็จะเกิดผลสัมฤทธิ์หรือผลลัพธ์ ที่ดี

5. ผู้บริหารควรเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน เพราะบุคคลสำคัญในการกำหนดนโยบาย สนับสนุน อาจารย์และเจ้าหน้าที่ต่างๆ ของโรงเรียนให้ชุมชนเป็นประโยชน์ในการศึกษา สร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนร่วมมือกับชุมชนส่งเสริมสนับสนุนชุมชนให้มีความเจริญก้าวหน้าไปตาม

แนวทางที่ควรจะเป็น ให้พัฒนาหลักสูตรให้  
สอดคล้องสนองความต้องการชุมชนพัฒนา  
ชุมชนไปในแนวทางที่ต้องการ

6.ผู้บริหารควร เป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร มีการฝึกอบรม การสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ หรือการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ ทักษะคิด ของบุคคลในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ เพื่อเพิ่มพูนสมรรถภาพและประสิทธิภาพในการทำหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบอยู่ให้สูงขึ้น ผู้บริหารมีอาชีพควรพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ

### ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาโดยศึกษากับประชากรกลุ่มโรงเรียนในสังกัดอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา

2. ควรศึกษาวิจัยรูปแบบการพัฒนา  
ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหาร  
สถานศึกษา เพื่อจะได้พัฒนาผู้บริหารให้มี  
ศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่บริหาร  
สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

3. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นที่คาดว่าจะมีผลต่อความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียนมืออาชีพ เช่น ผู้บริหารที่มีระดับการศึกษา หรือมีวิทยฐานะแตกต่างกัน

## บรรณานุกรม

ธีระ รุญเจริญ(2550).ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา.

กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง จำกัด.

บุญเต็ม ศรีนครินทร์(2546). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียน

มัธยม สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม สกลนคร: สถาบันราช

ภัฏสกลนคร.

ปรีโรจน์ นิโครธาสุวรรณ(2549).ความเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนตาม

ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครศรีธรรมราช.

วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

ประยูศักดิ์ ประทุมทิพย์(2544). โรงเรียนที่ปราศจากความล้มเหลว. กรุงเทพฯ:สถาบันพัฒนา

ความก้าวหน้า,กรุงเทพมหานคร.

วีระ ประเสริฐศิลป์(2546). ผู้บริหารมืออาชีพ.กรุงเทพฯ:สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ.

สาโรจน์ บัวศรี(2526).จริยธรรมศึกษา.กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

สุรพล บัวพิมพ์(2540). การพัฒนาผู้นำเพื่อการปรับเปลี่ยนระบบโรงเรียน อุปนิสัยของจิตวิญญาณ

และหัวใจ.เชียงใหม่. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อุทัย บุญประเสริฐ(2546). เอกสารประกอบการศึกษา วิเคราะห์ทางวิชาการบริหารการศึกษา เรื่อง

ผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุ

ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. (1970). **Educational and Psychological**

**Measurement.**